

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳.۲.۳۰

سید عظیم حسینی

مروری بر عضویت افغانستان در سازمان تجارت جهانی
قسمت سوم

به همین ترتیب از جمله دستاورد های مهم این دوران مذاکرات، طرح و در نهایت مذاکره بر سر موانع غیر تعرفه ای (Non-Tariff Barriers) و حصول توافق در این زمینه بود.

در خصوص این موانع با موضوعاتی همچون سببایدیها و اقدامات تلافی جویانه، موانع فنی تجارت و ارزش گذاری گمرکی همه کشورهای عضو موافقت نداشتند و تنها تعدادی از کشورهای صنعتی آن را پذیرفتند، ولی با این حال در دور بعدی مذاکرات یعنی دور یوروگوای مجدداً مورد بحث قرار گرفت و در نهایت نیز برخی از آنها به موافقتنامه هایی مبدل شدند. از طرف دیگر در دور توکیو (هفتم) به سیاست هایی پرداخته شد که مشمول مقررات و ترتیبات گات نبود (نمونه بارزان استانداردهای محصولات و خرید های دولتی بود). این روند در دور یوروگوای ادامه یافت و در این دور مذاکراتی، تجارت خدمات (GATS)، مالکیت فکری (TRIPS) و قواعد مبدأ هم مطرح شد، یعنی مسائلی که در گات چندان به آن ها پرداخته نشده بود. دور مذاکراتی مزبور، به مقتضای محل برگزاری کنفرانس دور یوروگوای نامیده شد. دور یوروگوای هشتمین و آخرین دور از ادوار مذاکراتی موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت گات (GATT) است. این دور که در خلال سال های ۱۹۸۶-۱۹۹۴ برگزار گردید طولانی ترین دور مذاکرات تجاری در جهان محسوب می شد. نتیجه اصلی این دور از مذاکرات تجاری پایان عمر موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت (گات) و تأسیس سازمان تجارت جهانی (WTO) به عنوان جانشین آن بود.

اهداف دور یوروگوای :

بر اساس بیانیه اجلاس اول دور یوروگوای در ۱۹۸۶ اهداف آن به شرح زیر اعلام شده است:

۱. آزادسازی تجارت بین المللی در مقیاس وسیع تر؛
۲. تقویت نقش گات در تجارت بین المللی و قرار دادن بخش های دیگری از تجارت بین المللی تحت پوشش مقررات گات؛
۳. افزایش قدرت پاسخگویی مقررات گات به اقتصاد متغیر جهانی؛ و
۴. تقویت روح همکاری در سطح ملی و بین المللی برای تحکیم روابط سیاست های تجاری و سایر سیاست های اقتصادی که به رشد و توسعه کمک می کند.

توافق ها و نتایج اساسی دور یوروگوای:

آخرین و طولانی ترین مذاکرات تجاری جهان پس از هفت سال بحث و گفتگو و با تصویب پیش نویس سند نهایی آن موسوم به طرح دانکل، توسط ۱۱۷ کشور شرکت کننده که ۱۱۴ کشور از آن ها عضو کامل گات بودند و حدود ۹۰ درصد تجارت جهان را تشکیل می دادند، در اپریل ۱۹۹۳ به سرانجام

رسید. سند نهایی دور یوروگوای مشتمل بر ۵۵۰ صفحه و حاوی موافقت‌نامه‌های متعدد، از جمله تأسیس سازمان تجارت جهانی (WTO) بود. توافق‌های این دور از مذاکرات حول محورهای اساسی به شرح زیر صورت پذیرفت:

۱. توافق بر سر موضوعاتی در خصوص معیارهای اندازه‌گیر سبسیادیهای صادراتی به خصوص در ارتباط با محصولات کشاورزی و امور مرتبط با سرمایه‌گذاری تجاری (TRIMs).
۲. توافق‌هایی بر سر تجارت خدمات (GATS) در زمینه‌های مختلف دریایی، ارتباطات راه دور، خدمات مالی، بیمه و بانکداری.
۳. توافق‌هایی بر سر روش‌های اخذ عوارض ضد دامپینگ، روش‌های اعطای سبسیادی بر هواپیماهای ساخت داخل، حمایت‌ها و اقدامات حفاظتی.
۴. دسترسی به بازارهای وسیع‌تر از طریق کاهش نرخ تعرفه، حذف غیر تعرفه‌ها و تبدیل آن‌ها به موانع تعرفه‌ای و کاهش و حذف تدریجی آن‌ها.
۵. توافق‌هایی برای تجارت منسوجات، پوشاک و محصولات کشاورزی.
۶. مشمول کردن جنبه‌های مرتبط با تجارت حقوق مالکیت معنوی (TRIPS) در قالب مقررات تجارت جهانی.
۷. توافق بررسی شرایط ویژه تجارت با کشورهای در حال توسعه.
۸. تأسیس سازمان تجارت جهانی.

بدین ترتیب، نهایتاً پس از هفت سال مذاکرات فشرده و طولانی، کشورهای عضو گات به جامع‌ترین، گسترده‌ترین توافق در زمینه آزادسازی تجاری که جهان تا آن زمان شاهد آن بوده، دست یافتند و مذاکرات دور یوروگوای در ضرب‌الاجل تعیین شده (۱۵ دسامبر ۱۹۹۳) به پایان رسید. سند نهایی حاوی نتایج مذاکرات تجاری چند جانبه دور یوروگوای در ۱۵ اپریل ۱۹۹۴ در کشور مراکش به امضاء وزیران تجارت کشورهای عضو گات رسید. به‌طور کلی باید گفت که در دور یوروگوای روند گسترش دستور کار مذاکرات ادامه یافت، تعداد کشورهای شرکت‌کننده افزایش یافت و مدت مذاکرات هم طولانی‌تر شد. در این دور، علاوه بر سیاست‌های مؤثر بر تجارت کالا به اقدامات مؤثر بر سرمایه‌گذاری، تجارت خدمات و مالکیت فکری هم پرداخته شد. بر اثر این مذاکرات سازمان تجارت جهانی تأسیس شد، تا بر اجرای گات، موافقتنامه عمومی تجارت خدمات (GATS) و موافقتنامه جنبه‌های تجاری حقوق مالکیت فکری (TRIPS) نظارت کند. بدین ترتیب دور یوروگوای به تأسیس سازمان تجارت جهانی منجر شد و به آرزوی کشورهای شرکت‌کننده در کنفرانس هاوانا (۱۹۴۸) برای تأسیس سازمان تجارت بین‌المللی جامه عمل پوشاند. از زمان تأسیس گات در سال ۱۹۴۷، مذاکرات متوالی گات و نشست‌های سالانه اعضا طی مدت ۴۸ سال بطور متداوم تدویر یافته، و تعرفه‌ها بطور پیوسته کاهش یافتند. اوسط سطح تعرفه در آمریکا طی سال ۱۹۶۰، حدود یک پنجم آن در آغاز جنگ جهانی دوم بود. در بریتانیا سیستم سهمیه بندی دوران جنگ برای واردات تا میانه دهه (۱۹۵۰)، از میان برداشته شد و در بیست و پنج سال بعد اوسط سطح تعرفه به ۵۰ درصد و یا نصف تقلیل یافت. از سوی دیگر اروپا بطور کل به سمت یک اتحادیه بزرگ اروپایی حرکت کرد و در آن تعرفه برای کشورهای عضو حذف شد. بتاريخ اول جنوری ۱۹۹۴ موافقتنامه تجارت آزاد امریکای شمالی (NAFTA) منعقد شد و در اثر تلاش و همکاری همه جانبه یکتعداد از کشورهای در راستای

قانونمند ساختن تجارت جهانی، به تدریج زمینه ایجاد مؤسسه جهانی تجارت در سطح بین المللی میسر گردید. در همین سال موافقتنامه GATT در مراکش، در مورد ایجاد سازمان تجارت جهانی عقد گردید. ادامه دارد

د پانو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو لو مخکې په خیر و لولئ